

השקיית חימצה בזילוף בקונוע - 2002

גלי שי, עלי ליאור-שה"מ
צוות חוות גד"ש- גליל-עליון

מבוא:

עם כניסת החימצה כגידול משמעותי בעמק החולה עלה הנושא של אפשרות השקיית חימצה בקונועים. בשנים האחרונות רושתו חלק גדול משטחי העמק בקונועים כתחליף לטפטוף, להשקיית עזר וכהכרח אקולוגי בשטחי הכבול. הידע והנסיון המצטבר הקיימים כיום מצביעים על בעייתיות בהשקיית חימצה בקונוע - בשני תחומים: הפצת אסכוכיטה ורביצה מוגברת. הפצת האסכוכיטה ע"י התזה בקונוע במרווחי השקיה של שבוע עשויה לפגוע ביבול - או לחילופין תצריך שמוש מוגבר ברסוסי הדברה והגדלת עלויות. התזה בקונוע בשלבי יצירת ומילוי תרמילים - גרמה לרביצה בחלקות שניסו לעבוד בשיטה זו בעבר.

ייתכן שכניסת זנים חדשים, בעיקר "ירדן", - מצמצמת חלק מהבעיות. בשנים האחרונות נוסו בהצלחה טכניקות שונות של זילוף בקונוע בגידולים שונים. בנסיונות שערכנו בזילוף בבטנים ועגבניות בחוות גידולי שדה ובמוקד המחקרים בכבול בשלוש השנים האחרונות הגענו למסקנות לגבי האפשרויות השונות הגלומות בשיטה זו. כדי לבחון את הנושא בצורה מסודרת - הוצב ב- 2001 נסוי בחוות גד"ש בגליל העליון. הנסוי כלל השוואה בין התזה רגילה בקונוע, במרווחי השקיה של 6 ו- 12 ימים, בין זילוף במרווחים של 2 מטר בתלמים שבין הערוגות - וטפטוף כבקורת. בסכום הנסוי לא נמצא הבדל מובהק בין הטפולים. בשנת 2002 חזרנו על נסוי זה במתכונת זהה - סה"כ 4 טפולים ב- 4 חזרות.

שיטות וחמרים:

הנסוי בוצע בקרקע כבדה, בחוות גד"ש גליל עליון.

כרב - אגא"ד

הכנת שטח- רגילה.

מתכונת הנסוי: 4 טפולים ב- 4 חזרות. בלוקים באקראי. כל חלקה- רוחב 6 מטר, אורך 40 מטר.

זריעה - 28.12.01 - הצצה - 18.1.02

קוטל עשבים: - טרבوترקס 250 גר"ד

לפני תחילת ההשקיה בוצעה פעולה של פלוח התלמים בין הערוגות ע"י משתת פרפלאו, כדי לאפשר חידור של המיים בזילוף. פעולה זו בוצעה כמסקנה של נסיונות זילוף בבטנים בקרקע דומה.

סה"כ גשם בעונה - 630 מ"מ. סיום גשם אפקטיבי - 21.4.02

תחילת השקיה: - 12.5.02. מעקב מתח מיים בקרקע ע"י טנסיומטרים.

סיום השקיה: - קונוע - 30.5. טפטוף - 15.6.02

במעקב רצוף- לא נראה נגר מיים ממשי בתלמים בזילוף

סה"כ מיים: התזה 12 ימים - 80 מ"ק/ד'

התזה 6 ימים - 130 מ"ק/ד'.

טפטוף - 203 מ"ק/ד'

זלוף - 160 מ"ק/ד'

ההבדל בכמויות- בגלל סיום גידול שונה בכל טיפול. במקור תוכננו כמויות זהות.

הדברת מזיקים: פרודקס 200. תיונקס 200 - נגד הליוטיס ומינהרן- 29.5.02

מחלות: אמיסטר 50 גר"ד' - 24.3.02. לא נראה הבדל בין הטיפולים בנגיעות אסכוכיטה. חילדון עלה הופיע בתחילת יוני ולקראת סוף יוני הייתה רמת נגיעות גבוהה בטפטוף- ללא נזק.

קציר בוצע עם קומביין נסיונות ב- 26.7.02.

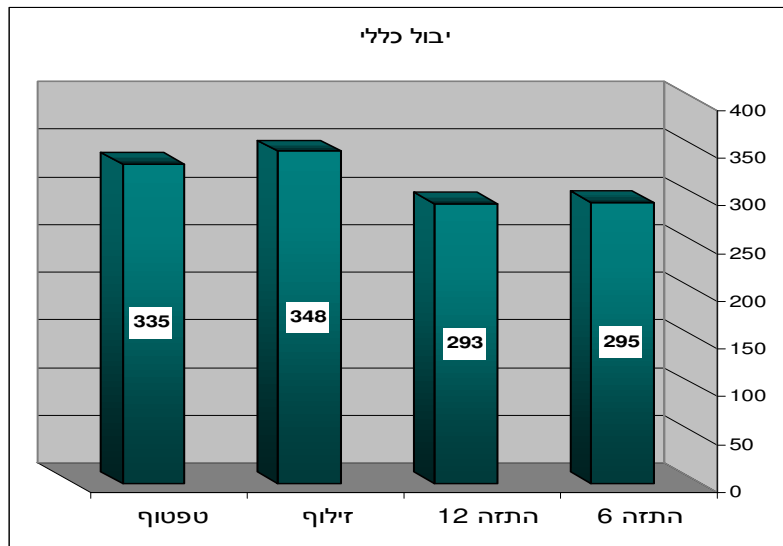
מכל שק נלקחו דוגמאות למיון במתקני חברת "הזרע". תודתנו להם על עזרתם. תוצאות- בטבלאות.

**התפלגות יבול
באחוזים**

טפול	פסולת %	18-%	18+%	20%	22%	24%
התזה 6	1.40	1.78	6.77	27.32	51.07	12.19
התזה 12	0.86	0.94	5.38	25.62	53.85	13.70
זילוף	0.46	0.84	4.80	22.69	58.75	12.77
טפטוף	1.40	1.13	6.17	28.51	51.63	11.71

יבול ק/גד'

טפול	18-	18+	20	22	24	סה"כ	משקל 1000
התזה 6	5.22	20.22	81.64	152.29	36.24	295.6	424
התזה 12	2.74	15.69	74.17	158.89	41.62	293.1	438
זילוף	2.94	16.68	78.44	204.79	45.55	348.4	452
טפטוף	3.80	20.80	96.10	174.73	39.64	335.1	425

סיכום ומ

בנסוי שיטות השקיית חימצה נבדקו 4 טיפולים: התזה כל 6 ימים, התזה כל 12 ימים, זילוף, טפטוף.

הנסוי לווה במעקב מתח מיים בקרקע ע"י טנסיומטרים, ותגובה בהתאם.

היבול בכל הטיפולים היה ברמה בינונית - ללא הבדל סטטיסטי בין הטיפולים ברמה של $P < 0.05$.

בנתוח לפי TUKEY-KRAMER. יבול הזילוף היה הגבוה ביותר.

גם במרכיבי ההתפלגות לגודל ומשקל 1000 לא היו הבדלים בין הטיפולים.

בנגוד לציפיות - לא הופיעה אסכוכיטה ברמה משמעותית בחלקת הנסוי ולא ניתן היה לבחון מרכיב חשוב זה במהלך הנסוי. זאת - בנגוד לנגיעות גבוהה ביותר בחלקות אחרות באזור.

כמסקנה משתי שנות נסוי - ניתן להשקות חימצה בזילוף כפי שבוצע בנסוי זה ללא פגיעה ביבול. יש לחזור על הנסוי שנה נוספת לבסוס הממצאים.